

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Istorie
1.3 Departamentul	DEPARTAMENTUL DE ISTORIE
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Istorie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Introducere în arhivistică și Paleografie româno-chirilică						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. Dr. PETRONEL ZAHARIUC						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. Dr. IOAN - AUGUSTIN GURITA						
2.4 An de studiu	II	2.5 Semestrul	III	2.6 Tip de evaluare*	C	2.7 Regimul disciplinei**	Op

*E – Examen / C – Colocviu / V – Verificare

**OB – Obligatoriu / OP – Opțional / F – Facultativ

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminare/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					0
Examinări					9
Alte activități					0
3.7 Total ore studiu individual*					69
3.8 Total ore pe semestru					125
3.9 Numărul de credite					5

4. Precondiții - De curriculum (dacă este cazul)

--

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	

6. Obiective

Disciplina urmărește prezentarea principalelor componente ale arhivisticii. Alături de principiile de sine stătătoare ale disciplinei, sunt prezentate și principalele legături ale acesteia cu istoria și cu alte științe înrudite.

7. Competențe/Rezultate ale învățării

- Regăsirea informației despre trecutul istoric.
- Stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din izvoare și din afara izvoarelor.
- Prezentarea orală și scrisă, în limba programului de studii și într-o limbă de circulație internațională, a cunoștințelor de specialitate.
- Utilizarea la un nivel de bază a metodelor specifice unei științe auxiliare a istoriei (paleografie chirilică/slavă/latină etc., epigrafie).
- Producerea punctuală a unor noi cunoștințe istorice pe baza cunoașterii aprofundate a unei epoci și/sau probleme istorice de complexitate medie.

8. Conținut

8.1 Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
Noțiuni introductive. Terminologia, izvoarele și istoriografia arhivisticii	Expunerea; conversația	
Introducere în paleografia româno-chirilică (I)	Expunerea; conversația	
Introducere în paleografia româno-chirilică (II)	Expunerea; conversația	
Istoria generală a arhivelor și istoria arhivelor românești. Istoria arhivelor din Iași (I)	Expunerea; conversația	
Istoria generală a arhivelor și istoria arhivelor românești. Istoria arhivelor din Iași (II)	Expunerea; conversația	
Științe auxiliare: paleografie româno-chirilică, diplomatică (noțiuni introductive)	Expunerea; conversația	
Științe auxiliare: cronologie, metrologie (noțiuni introductive)	Expunerea; conversația	
Științe auxiliare: filigranologie, sigilografie (noțiuni introductive)	Expunerea; conversația	
Istoria dreptului arhivistic. Legislația arhivistică de la începuturi până astăzi	Expunerea; conversația	
Noțiuni de arhivotehnic (registratura, arhiva etc.)	Expunerea; conversația	
Datarea și fișarea arhivaliilor	Expunerea; conversația	
Inventarierea	Expunerea; conversația	
Noțiuni de arhivoeconomie (localul de arhivă, material arhivaliilor)	Expunerea; conversația	
Igiena în arhive și restaurarea arhivaliilor uzate și vătămate	Expunerea; conversația	

Bibliografie

Andrieș-Tabac, Silviu, Heraldica Basarabiei, Chișinău, 1998.

Arhivele Statului în istoria României. Ghid bibliografic, București, 1968, 459 p.

Arhivele Statului, 125 de ani de activitate 1830-1956, București, 1957.

Beza, Marcu, Urme românești în Răsăritul Ortodox, ed. a II-a, București, 1937.

***, Bibliografia arhivistică românească, D.G.A.S., București, 1969.

Bogdan, Damian P., Despre codicologie, în RA, IX, nr. 1, 1966, p. 63-90 și nr. 2, p. 49-66.

Idem, Filigranologia ca disciplină științifică, în RA, X, nr. 2, 1967, p. 3-40.

Câdea, Virgil, Mărturii românești peste hotare. Mică Enciclopedie, București, vol. I, 1991, vol. II, 1998.

Cernovodeanu, Dan, Știința și arta heraldică în România, București, 1977.

Crăciun, Ioachim, Ilieș, Aurora, Repertoriul manuscriselor de cronici interne (sec. XV-XVIII), București, 1963.

Dicționar al științelor speciale ale istoriei, București, 1982.

Din istoria arhivelor ardelene. 75 de ani de la înființarea Arhivelor Statului Cluj, Cluj-Napoca, 1995.

Documenta Romaniae Historica, seria A, Moldova, B, Țara Românească, C. Transilvania și D. Relații între Țările Române.

***, Documente privind istoria României. Introducere, București, vol. I-II, București, 1956.

Dogaru, Maria, Din heraldica României, București, 1994.

Drăghicescu – Berciu, Adina, Arhivistica – curs general, București, 1997.

Idem, Științele auxiliare ale istoriei, București, 1997.

Edroiu, Nicolae, Introducere în științele auxiliare ale istoriei, Cluj-Napoca, 1999.

Figuri de arhiviști, D.G.A.S., București, 1971.

Gorovei, Ștefan S., Mușatinii, București, 1976.

*** Instituții feudale din Țările Române. Dicționar, București, 1988.

Inventarul Arhivelor Statului: București, Cernăuți, Chișinău, Cluj, Craiova, Iași, Năsăud, Timișoara, Brașov, București, 1939.

Îndrumător în Arhivele Centrale, vol. I-III, întocmit de Maria Soveja, Iulia Gheorghian, Marcel Ciucă, București, 1971-1974.

Îndrumător în Arhivele Statului Iași, vol. I-III, București, 1947-1959.

Îndrumător în Arhivele Statului din Iași, vol. I, întocmit de Virgil Apostolescu, Gheorghe Balica, Virginia Isac, Dumitru Ivănescu, sub conducerea lui Gheorghe Ungureanu, București, D.G.A.S., București, 1970.

Îndrumător în Arhivele Statului, județul Cluj, vol. I, București, 1979, vol. II, București, 1997.

Legea Arhivelor Național, nr. 16/1996, în „Monitorul Oficial”, partea I, nr. 71 din 9 aprilie 1996.

Leonte, Ileana, Indicele cronologic nr. 18. Actele secției Bunuri Publice, București, Mănăstirea Radu-Vodă, București, 1948.

Mera, Laurențiu, Îndreptar arhivistic pentru personalul care creează, păstrează și folosește documente, Cluj-Napoca, 2001.

Moisil, Constantin, Problema arhivelor românești, în RA, III, 1936-1937, nr. 6-7, p. 1-46.

Panaiteșcu, P. P., Catalogul manuscriselor slave din Biblioteca Academiei Române, București, vol. I, 1959, vol. II, 2003.

Popescu-Vâlcea, G., Miniatura românească, București, 1982.

Rădulescu, Mihai Sorin, Genealogia românească. Istoric și bibliografie, Brăila, 2000.

Rîzniș, Filofteia, Arhive personale și familiale, vol. I, Repertoriu arhivistic, București, 2001; vol. II, Repertoriu arhivistic, București, 2002.

Sacerdoțeanu, Aurelian, Arhivistica, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1970.

Idem, Îndrumări în cercetări istorice, București, 1945.

Idem, Instrucțiuni arhivistice, București, 1958, 47 p.

Stoicescu Nicolae, Cum măsurau strămoșii. Metrologia medievală pe teritoriul României, București, 1971.

Ștrempel, Gabriel, Catalogul manuscriselor românești din Biblioteca Academiei Române, București, vol. I-IV, 1978/1992.

Ungureanu, Gheorghe, Contribuții la cunoașterea arhivelor moldovenești până la Regulamentul Organic (1832), în RA, III, 1936-1937, p. 63-78.

Virtosu, Emil, Paleografia româno-chirilică, București, 1968, 346 p.

Zotta, Sever, Din trecutul Arhivei Statului a Moldovei. Spicuirii din dosarele cancelariei, în „Arhiva Românească”, VI, 1941, p. 213-262.

„Arhiva Genealogică”, Iași, 1912-1913; serie nouă: 1994-1999.

„Revista arhivelor”, începând cu 1924.

„Hrisovul”, Buletinul Școlii Superioare de Arhivistică, București, 1941-1947; 1995-1999 (serie nouă).

<http://www.arhivelenationale.ro>

8.2 Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
Prezentarea colecțiilor și arhivelor din București și din celelalte județe ale țării (I)	Expunerea; Dezbatere	
Prezentarea colecțiilor și arhivelor din București și din celelalte județe ale țării (II)	Expunerea; Dezbatere; Analiza de text	
Științe auxiliare: paleografie româno-chirilică, diplomatică, filigranologie (noțiuni introductive)	Expunerea; Dezbatere; Analiza de text	
Științe auxiliare: cronologie, metrologie, sigilografie (noțiuni introductive)	Expunerea; Dezbatere; Analiza de text	
Discuții privitoare la legislația arhivistică	Expunerea; Dezbatere; Analiza de text	
Figuri de arhiviști. Gheorghe Asachi, Teodor Codrescu, Sever Zotta,	Expunerea; Dezbatere	

8.2 Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
Gheorghe Ungureanu, Constantin Turcu		
Figuri de arhiviști. Constantin Aricescu, Bogdan Petriceicu Hașdeu, Dimitrie Onciul	Expunerea; Dezbateri	
Figuri de arhiviști. Constantin Moisil, Aurelian Sacerdoțeanu, Franz Josef Zimmermann, Ștefan Meteș	Expunerea; Dezbateri	
Paleografie româno-chirilică (I)	Analiza de text	
Paleografie româno-chirilică (II)	Analiza de text	
Paleografie româno-chirilică (III)	Analiza de text	
Paleografie româno-chirilică (IV)	Analiza de text	
Paleografie româno-chirilică (V)	Analiza de text	
Paleografie româno-chirilică (VI)	Analiza de text	

Bibliografie

- Andrieș-Tabac, Silviu, Heraldica Basarabiei, Chișinău, 1998.
- Arhivele Statului în istoria României. Ghid bibliografic, București, 1968, 459 p.
- Arhivele Statului, 125 de ani de activitate 1830-1956, București, 1957.
- Beza, Marcu, Urme românești în Răsăritul Ortodox, ed. a II-a, București, 1937.
- ***, Bibliografia arhivistică românească, D.G.A.S., București, 1969.
- Bogdan, Damian P., Despre codicologie, în RA, IX, nr. 1, 1966, p. 63-90 și nr. 2, p. 49-66.
- Idem, Filigranologia ca disciplină științifică, în RA, X, nr. 2, 1967, p. 3-40.
- Cândea, Virgil, Mărturii românești peste hotare. Mică Enciclopedie, București, vol. I, 1991, vol. II, 1998.
- Cernovodeanu, Dan, Știința și arta heraldică în România, București, 1977.
- Crăciun, Ioachim, Ilieș, Aurora, Repertoriul manuscriselor de cronici interne (sec. XV-XVIII), București, 1963.
- Dicționar al științelor speciale ale istoriei, București, 1982.
- Din istoria arhivelor ardeleni. 75 de ani de la înființarea Arhivelor Statului Cluj, Cluj-Napoca, 1995.
- Documenta Romaniae Historica, seria A, Moldova, B, Țara Românească, C. Transilvania și D. Relații între Țările Române.
- ***, Documente privind istoria României. Introducere, București, vol. I-II, București, 1956.
- Dogaru, Maria, Din heraldica României, București, 1994.
- Drăghicescu – Berciu, Adina, Arhivistica – curs general, București, 1997.
- Idem, Științele auxiliare ale istoriei, București, 1997.
- Edroiu, Nicolae, Introducere în științele auxiliare ale istoriei, Cluj-Napoca, 1999.
- Figuri de arhiviști, D.G.A.S., București, 1971.
- Gorovei, Ștefan S., Mușatinii, București, 1976.
- ***, Instituții feudale din Țările Române. Dicționar, București, 1988.
- Inventarul Arhivelor Statului: București, Cernăuți, Chișinău, Cluj, Craiova, Iași, Năsăud, Timișoara, Brașov, București, 1939.
- Îndrumător în Arhivele Centrale, vol. I-III, întocmit de Maria Soveja, Iulia Gheorghian, Marcel Ciucă, București, 1971-1974.
- Îndrumător în Arhivele Statului Iași, vol. I-III, București, 1947-1959.
- Îndrumător în Arhivele Statului din Iași, vol. I, întocmit de Virgil Apostolescu, Gheorghe Balica, Virginia Isac, Dumitru Ivănescu, sub conducerea lui Gheorghe Ungureanu, București, D.G.A.S., București, 1970.
- Îndrumător în Arhivele Statului, județul Cluj, vol. I, București, 1979, vol. II, București, 1997.
- Legea Arhivelor Național, nr. 16/1996, în „Monitorul Oficial”, partea I, nr. 71 din 9 aprilie 1996.
- Leonte, Ileana, Indicele cronologic nr. 18. Actele secției Bunuri Publice, București, Mănăstirea Radu-Vodă, București, 1948.
- Mera, Laurențiu, Îndreptar arhivistic pentru personalul care creează, păstrează și folosește documente, Cluj-Napoca, 2001.
- Moisil, Constantin, Problema arhivelor românești, în RA, III, 1936-1937, nr. 6-7, p. 1-46.
- Panaiteșcu, P. P., Catalogul manuscriselor slave din Biblioteca Academiei Române, București, vol. I, 1959, vol. II, 2003.
- Popescu-Vâlcea, G., Miniatura românească, București, 1982.
- Rădulescu, Mihai Sorin, Genealogia românească. Istoric și bibliografie, Brăila, 2000.
- Rînzîș, Filofteia, Arhive personale și familiale, vol. I, Repertoriu arhivistic, București, 2001; vol. II, Repertoriu arhivistic, București, 2002.
- Sacerdoțeanu, Aurelian, Arhivistica, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1970.
- Idem, Îndrumări în cercetări istorice, București, 1945.
- Idem, Instrucțiuni arhivistice, București, 1958, 47 p.
- Stoicescu Nicolae, Cum măsurau strămoșii. Metrologia medievală pe teritoriul României, București, 1971.
- Ștrempel, Gabriel, Catalogul manuscriselor românești din Biblioteca Academiei Române, București, vol. I-IV, 1978/1992.
- Ungureanu, Gheorghe, Contribuții la cunoașterea arhivelor moldovenești până la Regulamentul Organic (1832), în RA, III, 1936-1937, p. 63-78.
- Vîrtosu, Emil, Paleografia româno-chirilică, București, 1968, 346 p.
- Zotta, Sever, Din trecutul Arhivei Statului a Moldovei. Spicuirii din dosarele cancelariei, în „Arhiva Românească”, VI, 1941, p. 213-262.
- „Arhiva Genealogică”, Iași, 1912-1913; serie nouă: 1994-1999.

„Revista arhivelor”, începând cu 1924.

„Hrisovul”, Buletinul Școlii Superioare de Arhivistică, București, 1941-1947; 1995-1999 (serie nouă).

<http://www.arhivelenationale.ro>

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

10. Evaluare

10.1 Evaluare continuă		Pondere (min. 30%)	30	
Curs	Forma de evaluare	Verificare scrisă		
	Pondere	50		
	Nepromovarea Evaluării continue determină nepromovarea Evaluării finale	Da		
	Metode de evaluare	Detalii	Pondere	cu reexaminare
Verificare orală periodică		100	Nu	
Seminar / Laborator	Forma de evaluare	Verificare mixtă		
	Pondere	50		
	Nepromovarea Evaluării continue determină nepromovarea Evaluării finale	Nu		
	Metode de evaluare	Detalii	Pondere	cu reexaminare
Verificare orală periodică		50	Nu	
Studiu de caz		50	Nu	

10.2 Evaluare finală		Pondere (max. 70%)	70
	Forma de evaluare	Verificare scrisă finală	

10.3 Mențiuni (situații speciale în evaluare)

--	--

10.4 Standard minim de performanță

--	--

Data completării,

Titular de curs,

Titular de seminar,

Prof. Dr. PETRONEL ZAHARIUC

Conf. Dr. IOAN - AUGUSTIN GURITA

Data avizării în departament,

**Director de departament,
Conf. Dr. ADRIAN VITALARU**